

**Ужгородський національний університет
Факультет післядипломної освіти
Кафедра курортології, медичної реабілітації та
фізіотерапії**

**СТАНДАРТНІ СХЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ
МІНЕРАЛЬНИХ ВОД ПРИ ВНУТРІШНІХ
ХВОРОБАХ**

Ужгород – 2005

Методичну розробку підготували:

Добра П.П., Товт-Коршинська М.І., Блага О.С., Козодаєв С.П.,
Ясенчак В.С., Бринзей О.І.

Рецензент:

д.мед.н., професор, завідувач кафедри терапії та сімейної
медицини УжНУ Чопей І.В.

Затверджено методичною комісією факультету післядипломної
освіти УжНУ.

Протокол № 5 від 22 грудня 2005 року.

Методична розробка призначена для лікарів всіх спеціальностей,
передусім лікарів-терапевтів, сімейних лікарів, лікарів-інтернів, а
також студентів старших курсів медичних вузів.

Стандартні схеми застосування мінеральних вод при внутрішніх хворобах

- 1. Хронічні рефлюкс-езофагіти, диспептична або больова форма.**
- 2. Захворювання шлунку і дванадцятипалої кишки:**
  - Що перебігають з гіпотонічною дискінезією, синдромом гастралгії або печії, розладами шлунку;
  - Хронічні гастрити з нормальною чи зниженою секреторною функцією у стадії компенсації та субкомпенсації, з підвищеною секрецією у стадії ремісії і нестійкої ремісії, згасаючим загостренням;
  - Хронічні дуоденіти і гастродуоденіти у стадії ремісії та нестійкої ремісії;
  - Неускладнені.
- 3. Патологія кишківника:**
  - Функціональні розлади кишківника (синдром подразненого товстого кишківника, колонодискінезії із затримкою випорожнення або проносами);
  - Дисбактеріоз кишківника субкомпенсованого та компенсованого перебігу (I-II ступеня);
  - Хронічні ентерити легкого та середньоважкого перебігу (I-II ступеня);
  - Хронічні невиразкові коліти легкого та середньоважкого перебігу з незначними чи помірними порушеннями моторики кишківника.
- 4. Хвороби печінки:**
  - Хронічні персистувальні вірусні гепатити В, С, Д у неактивній фазі або фазі мінімальної активності;
  - Стани після перенесених гострих вірусних гепатитів А, В, С, Д з мінімальними ознаками залишкових явищ захворювання;
  - Реактивні або токсичні (зокрема алкогольні) і медикаментозні ураження печінки;
  - Жирові гепатози, а також функціональні доброякісні гіпербілірубінемії.
- 5. Патологія біліарної системи:**
  - Хронічні ангіохоліти і холангіти поза загостренням;

- Гіпотонічні і гіпертонічні дискінезії жовчовивідних шляхів і жовчного міхура, їхні змішані варіанти;
- Хронічні безкам'яні холецистити у стадії ремісії та неповної ремісії;
- Неускладнена жовчокам'яна хвороба, калькульозний холецистит з розмірами каменів, що не перевищують 0,3-0,5 см, без нападів жовчної кольки і активного запального процесу в жовчному міхурі.

6. Стани після оперативних втручань на органах травлення:

- Післяопераційна астения після перенесеної неускладненої резекції шлунку, ваготомії або холецистектомії;
- Постгастрорезекційні синдроми;
- Постваготомічні синдроми;
- Постхолецистектомічні синдроми.

1. Захворювання підшлункової залози:

- Хронічні панкреатити у стадії ремісії при підвищеній зовнішньосекреторній функції, у стадії згасаючого загострення і ремісії при тенденції до зниження зовнішньо-секреторній функції.

2. Хвороби обміну речовин та ендокринних залоз:

- Аліментарне ожиріння I-II ступеня;
- Цукровий діабет легкого та середньоважкого ступеня у стадії компенсації;
- Подагра з неускладненим перебігом;
- Тиреотоксикоз або гіпотиреоз легкого та середньоважкого перебігу.

3. Захворювання сечовидільної системи:

- Неускладнений сольовий діатез з наявністю уратів, оксалатів або фосфатів поза загостренням;
- Сечокам'яна хвороба без порушення відтоку сечі з наявністю конкрементів, що не перевищують у розмірах 0,6-0,8 см;
- Хронічні пієлонефрити у стадії ремісії без підвищення артеріального тиску і порушень функції нирок;
- Хронічні неспецифічні цистити позп загостренням.

4. Хвороби нервової системи:

- Неврози, вегетосудинні дисфункції, астено-невротичні розлади.

5. Захворювання серцево-судинної системи:

- Вегетосудинна дисфункція за кардіальним, гіпотонічним та змішаним типами;
- Хронічна ішемічна хвороба серця без вираженої артеріальної гіпертензії з явищами недостатності кровообігу – не вище I-II А стадій.

6. Хронічні інтоксикації, у тому числі солями важких металів, радіонуклідами з проявами астеничного синдрому, залізодефіцитних анемії, імунодефіцитних станів.

Хронічні рефлюкс-езофагіти, диспептична або больова форма

Призначається тепла дегазована вода при температурі 38-42 °С, через 40 і 90 хвилин після їжі, по 100 мл за прийом.

Функціональні захворювання шлунку:

При виражених печіях і больовому синдромі призначаються теплі 38-40 °С дегазовані води через 40-60 хв. після кожного прийому їжі (5 разів на день при дробному харчуванні), у кількості 100 мл за прийом.

При розладах шлунку призначаються теплі дегазовані води по 100-150 мл, 2 рази на день, за 20-30 хв, крім ранкового прийому.

Хронічні гастрити зі зниженою секреторною функцією у стадії компенсації та субкомпенсації

У стадії компенсації газувана мінеральна вода приймається 3 рази на день по 200 мл на прийом, температура води кімнатна – 18-20 °С, за 20-30 хвилин до прийому їжі.

У стадії субкомпенсації і наявності проносів вода приймається 2 рази на день (окрім ранкового прийому), температура води 38-40 °С, за 20-30 хв. до прийому їжі.

У стадії декомпенсації при виражених проносах вода призначається тільки тепла 40-42 °С, дегазована, по 100-150 мл на прийом, через 40-60 хвилин після їди, крім ранкового прийому.

Хронічні гастрити і гастродуоденіти з нормальною або підвищеною секрецією і моторно-евакуаторною функцією у стадії ремісії і нестійкої ремісії, зі згасаючим загостренням

У стадії ремісії та неповної ремісії вода приймається 3 рази на день, по 200 мл на прийом, за 60-90 хв. до прийому їжі, теплою (38-40

°C), при печії додатково по 100 мл через 60-90 хв. після кожного прийому їжі.

У стадії згасаючого загострення вода приймається по 100-150 мл 1-2 рази на день, за 90 хв. до прийому їжі, температура води 38-40 °C, при печії – через 40 і 90 хв. після прийому їжі (до 6 разів на добу).

Виразкова хвороба шлунку і дванадцятипалої кишки у стадії ремісії, нестійкої ремісії та згасаючого загострення

У стадії ремісії вода приймається 3 рази на день по 200 мл на прийом, за 90-60 хв. до прийому їжі, теплою (38-40 °C), дегазованою, при печії додатково по 100 мл через 60-90 хв. після прийому їжі (до 6 разів на добу).

У стадії неповної ремісії вода приймається дегазована, по 100-150 мл, 3 рази на день, за 90-60 хв. до прийому їжі, теплою (38-40 °C), при печії додатково по 100 мл через 60-90 хв. після прийому їжі (до 6 разів на добу).

Дискінезії жовчовивідних шляхів і жовчного міхура, їх змішані варіанти

Гіпотонічні дискінезії:

Вода приймається перед кожним прийомом їжі (3-5 разів на день) по 200-250 мл за 60-90 хв., прохолодною при температурі 18-20 °C), газованою.

Гіпертонічні дискінезії:

Вода приймається дегазованою, за 40-60 хв. перед кожним прийомом їжі (3-5 разів на день), підігрітою до 40-45 °C, по 150-200 мл за прийом.

Хронічні холецистити:

Вода приймається теплою, дегазованою, 3 рази на день, по 250-300 мл на прийом за 40 хв. до прийому їжі, температура води 38-40 °C.

Жовчокам'яна хвороба І-ІІ ст. поза загостренням з розмірами каменів, що не перевищують 0,5-0,6 см, без нападів жовчної кольки і активного запального процесу у жовчному міхурі

Вода приймається теплою, дегазованою, 3 рази на день, по 250-300 мл, при наявності згустків жовчі – по 400 мл на прийом, за 40 хв. до прийому їжі, при температурі води 38-42 °С.

Хронічні ангіохоліти і холангіти поза загостренням

Приймається тепла дегазована вода по 150 мл на прийом, 2-3 рази на день за 40-60 хв. до прийому їжі.

Хронічні вірусні, реактивні або токсичні гепатити

У неактивній фазі захворювання дегазована вода приймається по 200 мл, за 40 хв до кожного прийому їжі, при температурі 42-50 °С.

У фазі мінімальної активності захворювання дегазована вода приймається по 150 мл, за 40 хв. до прийому їжі, 2-3 рази на день, при температурі 38-42 °С.

Стани після перенесених гострих вірусних гепатитів з мінімальними ознаками залишкових явищ захворювання

У неактивній фазі захворювання дегазована вода приймається по 200 мл, за 40-60 хв. до прийому їжі, 3-6 разів на день, при температурі 42-50 °С.

У фазі мінімальної активності захворювання дегазована вода приймається по 150 мл, за 40 хв. до прийому їжі, 2-3 рази на день, при температурі 35-40 °С.

Хронічні панкреатити

Вода приймається дегазована, за 90 і 45 хв. до прийому їжі, по 100-150 мл, 3 рази на день, температура води 38-40 °С, при наявності проносів вода призначається після прийому їжі через 40-60 хв.

Захворювання кишківника

При синдромі закрепу приймається прохолодна (20-25 °С), газувана мінеральна вода по 200-300 мл, 3-5 разів на день.

При наявності проносів вода приймається 2 рази на день, крім ранкового прийому, завжди теплою 38-42 °С, через 20-40 хв. після прийому їжі на початку курсу лікування, потім за 30-40 хв. до прийому їжі.

Захворювання нирок і сечовидільної системи

Вода приймається по 150 мл, 4-6 разів на день, за 60 хв. до прийому їжі. Температура води кімнатна 18-20 °С.

Захворювання серцево-судинної системи, вегето-судинні дисфункції

Воду приймають 3 рази на день (ранком обов'язково натще, перед обідом та вечерею), за 30 хв. до прийому їжі, по 100-150 мл за прийом, температура води 36-38 °С.

Застосування мінеральних вод у гастроентерології

Провідні синдроми	Характеристика мінеральних вод, що рекомендуються	Методика застосування мінеральних вод
Печії (кислі), зумовлені гастро-езофагеаль-ним рефлюксом	Води малої чи середньої мінералізації, дегазовані, гідрокарбонатні, гідрокарбонатні складного складу	Прийом теплих вод (38-40 °С) по 100 мл через 40-60 хв після кожного прийому їжі. В окремих випадках, при сильній печії додатковий прийом 50-100 мл води через 90 хв після їди
Печії (гіркі, лужні), зумовлені дуодено-гастро-езофагеаль-ним рефлюксом	Води малої мінералізації, дегазовані, сульфатні, сульфатні складного складу	Прийом теплих вод (38-40 °С) по 100 мл за прийом, за 40 хв до їди і через 40-60 хв після, запобігаючи печії
Больовий синдром, спазм стравоходу	Води малої чи середньої мінералізації, дегазовані, гідрокарбонатні, гідрокарбонатно-сульфатні	Прийом теплих, підігрітих до 42 °С, вод по 150 мл, за 20-30 хв до їди 3 рази на день

**Захворювання шлунку
з підвищеною секреторною функцією
(функціональні розлади шлунку, хронічні гастрити типу В)**

Провідні синдроми	Характеристика мінеральних вод, що рекомендуються	Методика застосування мінеральних вод
Диспептичний синдром з вираженою печією	Води малої чи середньої мінералізації, дегазовані, гідрокарбонатні, гідрокарбонатні складного складу	При печії прийом теплих, 38-40 °С, по 100 мл через 40-60 хв після прийому їжі, 3-5 разів на день (при дробному харчуванні)
Больовий синдром – гастралгія і важкість в епігастрії	Води малої чи середньої мінералізації, дегазовані, гідрокарбонатні, гідрокарбонатні складного складу	При гастралгії прийом теплих, 38-40 °С по 200 мл, за 60-90 хв до їди тричі на день; при дробному харчуванні прийом вод по 150 мл 5 разів на день

**Захворювання шлунку
зі зниженою секреторною функцією
(функціональні розлади шлунку, хронічні гастрити типу А)**

Провідні синдроми	Характеристика мінеральних вод, що рекомендуються	Методика застосування мінеральних вод
Відрижки, здуття кишківника, порушення травлення із синдромом проносів	Води малої і середньої мінералізації, хлоридно-натрієві, хлоридно-гідрокарбонатно-натрієві, дегазовані	Питне лікування у щадному режимі, прийом вод 2 рази на день, крім ранкового прийому, обов'язково теплими (38-40 °С), по 100-150 мл, тільки після їди через 30-40 хв
Відчуття важкості у ділянці шлунку, гіпотонія та гіпокінез шлунку та кишківника	Води малої і середньої мінералізації, хлоридно-натрієві, хлоридно-гідрокарбонатно-натрієві, газовані	Прийом прохолодних вод (18-20 °С), по 200 мл, за 20-30 хв до їди. При закріпі кількість води за прийом може бути збільшено до 250 мл

**Виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки
(стадія ремісії та нестійкої ремісії)**

Провідні синдроми	Характеристика мінеральних вод, що рекомендуються	Методика застосування мінеральних вод
Диспептичний синдром зі скаргами на печію	Води малої і середньої мінералізації, дегазовані, незалежно від рівня кислотоутворення, гідрокарбонатні та гідрокарбонатні складного складу	При печії прийом теплих (38-40 °С) вод, по 100 мл, через 30-40 хв після їди, 3-5 разів на день (при дробному харчуванні)
Больовий синдром – гастралгія і важкість в епігастрії	Води малої або середньої мінералізації, дегазовані, тільки гідрокарбонатні, гідрокарбонатні складного складу	При гастралгії прийом теплих вод (38-40 °С), по 150 мл, за 60-90 хв до їди тричі за день у перші дні лікування з подальшим збільшенням дози до 200 мл; при дробному харчуванні прийом вод по 100 мл 5 разів на день

**Захворювання шлунку
з нормальною секреторною функцією
(функціональні розлади шлунку,
хронічні гастрити типу А + У)**

Провідні синдроми	Характеристика мінеральних вод, що рекомендуються	Методика застосування мінеральних вод
Помірно виражений больовий синдром	Слабко- і середньомінералізовані дегазовані води гідрокарбонатні, гідрокарбонатно-сульфатні, гідрокарбонатно-хлоридно-натрієві	Тепла мінеральна вода (40-42 °С), по 150-200 мл, за 60-90 хв до їди, 3 рази на день
Помірно виражений диспептичний синдром з печією та відрижками	Слабко- і середньомінералізовані дегазовані води гідрокарбонатні, гідрокарбонатно-сульфатні, гідрокарбонатно-хлоридно-натрієві	Тепла мінеральна вода (40-42 °С), по 100 мл за 60 хв до їди і через 40 хв після їди, 3 рази на день

Хвороби печінки (гепатити хронічні вірусні, стани після перенесених вірусних гепатитів, токсичні та реактивні гепатити)

Клінічна форма захворювання	Коротка характеристика мінеральних вод, що рекомендуються	Питне лікування
Хронічні вірусні гепатити з мінімальними явищами активності	Дегазовані води середньої чи малої мінералізації з перевагою гідрокарбонат-, хлорид-, сульфат-іонів, натрію і кальцію	По 150-200 мл 3 рази на день; температура води 38-42 °С, за 40-60 хв до їди
Хронічні вірусні гепатити в неактивній фазі	Дегазовані води середньої чи малої мінералізації з перевагою гідрокарбонат-, хлорид-, сульфат-іонів, натрію і кальцію, води з підвищеним вмістом органічних речовин	По 200 мл 3 рази на день; температура води 42-50 °С, за 40-60 хв до їди
Стани після перенесеного вірусного гепатиту	Дегазовані води малої чи середньої мінералізації переважно гідрокарбонатно-хлоридні натрієво-кальцієві	По 100-150 мл 2-3 рази на день; температура води 42-50 °С, за 40-60 хв до їди
Токсичні, зокрема медикаментозні ураження печінки в неактивній фазі	Дегазовані води середньої чи малої мінералізації з перевагою гідрокарбонат-, хлорид-, сульфат-іонів, натрію і кальцію, води з підвищеним вмістом органічних речовин	По 150-200 мл 3-5 разів на день; температура води 38-42 °С, за 40-60 хв до їди
Хронічні реактивні гепатити	Дегазовані води малої чи середньої мінералізації з перевагою гідрокарбонат-, хлорид-, сульфат-іонів, натрію, кальцію	По 150-200 мл 3 рази на день; температура води 38-42 °С, за 30-90 хв до їди, залежно від рівня кислотоутворення і наявності супутньої патології

**Хвороби біліарної системи
(дискінезії жовчних шляхів, хронічні безкам'яні
холецистити)**

Клінічна форма захворювання	Коротка характеристика мінеральних вод, що рекомендуються	Питне лікування
Дискінезії за гіпотонічним типом	Води середньої чи малої мінералізації переважно сульфатні змішаного складу (сульфатно-хлоридні натрієві, сульфатні магнієві та ін.), води, що містять органічні речовини	Призначаються прохолодні, 18-20 °С води по 250-300 мл 3 рази на день за 60-90 до їди
Дискінезії за гіпертонічним типом	Води малої мінералізації переважно сульфатні змішаного складу (сульфатно-хлоридні натрієві, сульфатні магнієві та ін.), хлоридні натрієві і гідрокарбонатні, а також води, що містять органічні речовини	Призначаються теплі гарячі води (температура води 42-50 °С), по 150-200 мл 3 рази на день за 40-60 хв до їди
Безкам'яний холецистит	Дегазовані води малої чи середньої мінералізації з перевагою іонів сульфат-, гідрокарбонат-, хлорид-іонів, натрію і магнію, кальцієві води, води, що містять органічні речовини	Призначаються теплі води 38-40 °С, по 200-300 мл 3 рази на день за 40 хв до їди
Калькульозний холецистит (неускладнена жовчокам'яна хвороба 1-2 ст., з наявністю згустків жовчі або каменів	Дегазовані води малої чи середньої мінералізації переважно гідрокарбонатно-хлоридні натрієві, а також води, що містять органічні речовини	Призначаються теплі води 38-40 °С, по 250-300 мл 3 рази на день за 40-60 хв до їди, при наявності згустків жовчі можливе збільшення разової дози до 300-400 мл

не більше 0,5-0,6 см		мл
Хронічний ангіохоліт поза загостренням	Дегазовані води середньої чи малої мінералізації гідрокарбонатно-хлоридні натрієво-кальцієві, а також води з підвищеним вмістом органічних речовин	Призначається тепла вода 38-40 °С, по 150-300 мл, дробно – у 2-3 прийоми – 3 рази на день, за 40-60 хв до їди

**Хвороби кишківника
(колонодискінезії, хронічні невиразкові коліти)**

Клінічна форма захворювання	Коротка характеристика мінеральних вод, що рекомендуються	Питне лікування
Гіпотонічні дискінезії кишківника з синдромом закрепи	Газовані води середньої, рідше малої мінералізації з перевагою іонів сульфатів, хлоридів, гідрокарбонатів, магнію, натрію і кальцію	Призначаються прохолодні води 18-20 °С, по 200-300 мл 3 рази на день; за 30-60 хв до їди залежно від рівня кислотоутворення
Дискінезії з перевагою гіпертонії кишківника і наявністю проносів	Дегазовані води малої мінералізації з перевагою іонів гідрокарбонатів, хлоридів, кальцію і натрію, води з підвищеним вмістом кремнію	У перші дні лікування вода призначається теплою, 38-40 °С, по 100-150 мл, 2-3 рази на день, крім ранкового прийому. По мірі нормалізації випорожнення дозування води збільшується до 150-300 мл, тричі на день, воду можна приймати традиційно за 30-40 хв до їди, обов'язково теплою
Хронічні ентерити з помірними проявами захворювання і наявністю проносів	Дегазовані води малої мінералізації з перевагою іонів гідрокарбонатів, хлоридів, кальцію і натрію, води з підвищеним вмістом кремнію та органічних речовин	У перші дні лікування вода призначається теплою, 38-42 °С, по 50-100 мл, 2-3 рази на день, крім ранкового прийому. По мірі нормалізації випорожнення дозування води збільшується до 100-150 мл, тричі на день, воду можна

		приймати традиційно за 30-40 хв до їди, обов'язково теплою
Хронічні невиразкові коліти з наявністю закрепів	Дегазовані води середньої, рідше малої мінералізації з перевагою сульфат-, хлорид-, гідрокарбонат- іонів, магнію, натрію і кальцію	Призначаються прохолодні води 20 - °С, по 200-300 мл 3-5 разів на день; за 30-40 хв до їди залежно від рівня кислотоутворення наявності супутньої патології
Хронічні невиразкові коліти з наявністю помірних проносів	Дегазовані води малої мінералізації з перевагою іонів гідрокарбонатів, хлоридів, кальцію і натрію, води з підвищеним вмістом кремнію	У перші дні лікування вода призначається по 100-150 мл, 2-3 рази на день, крім ранкового прийому. По мірі нормалізації випорожнення дозування води збільшується до 150-200 мл, тричі на день, воду можна приймати традиційно за 30-40 хв до їди, обов'язково теплою

**Хвороби підшлункової залози
(хронічні панкреатити з підвищеною зовнішньосекреторною
функцією, хронічні панкреатити зі зниженою
зовнішньосекреторною функцією)**

Клінічна форма захворювання	Коротка характеристика мінеральних вод, що рекомендуються	Питне лікування
Панкреатит з явищами гіперферментемії	Дегазовані води малої чи середньої мінералізації, гідрокарбонатні, гідрокарбонатні складного складу	У перші дні води призначаються по 100 мл, за 40-60 хв до їди 5 разів на день (при дробному харчуванні обов'язково теплі, 38 °С. Починаючи з 3-5 днів лікування при хорошій переносимості кількості води за прийом може бути збільшено до 200 мл, тричі на день
Панкреатит з секреторною недостатністю	Газовані води середньої, рідше малої мінералізації хлоридні, сульфатні, води змішаного складу	У перші дні води призначаються теплі, 40 °С, по 150 мл на прийом, за 40-60 хв до їди, 2-3 рази на день. Починаючи з 3-5 днів прийом прохолодних вод, 20-25 °С, по 200 мл за 40-60 хв до їди, тричі на день

Стани після оперативних втручань на шлунку (постваготомічні і постгастрорезекційні синдроми)

Клінічна форма захворювання	Коротка характеристика мінеральних вод, що рекомендуються	Питне лікування
Постваго-томічний та постгастро-резекційний з явищами ацидизму і печією	Дегазовані води середньої чи малої мінералізації, незалежно від рівня кислотоутворення, гідрокарбонатні і гідрокарбонатні складного складу	Рекомендується дробний прийом теплих вод, 37-40 °С, по 100 мл, через 40-60 хв після їди, 3-4 разів на день
Постваго-томічний та постгастро-резекційний з явищами гастралгії	Дегазовані води середньої чи малої мінералізації з перевагою гідрокарбонат-, хлорид-, сульфат-іонів, натрію і кальцію, води з підвищеним вмістом органічних речовин	Рекомендується прийом теплих вод, 38-40 °С, по 150 мл, за 60-90 хв до їди, 3 рази на день у перші дні лікування з подальшим збільшенням дози до 200 мл; при дробному харчуванні прийом вод по 100-150 мл 5 разів на день
Постваго-томічний та постгастро-резекційні демпінг-синдроми	Дегазовані води малої чи середньої мінералізації переважно гідрокарбонат-но-хлоридні натрієво-кальцієві	Протягом першого тижня рекомендується дробний прийом 37-38 °С, по 50 мл, за 30-40 хв до їди, 3 рази на день у перші дні лікування з подальшим збільшенням дози до 100-150 мл; при дробному харчуванні прийом вод по 100 мл 5 разів на день

**Стани після оперативних втручань на жовчному міхурі
(постхолецистектомічні синдроми)**

Клінічна форма	Коротка характеристика	Питне лікування
-----------------------	-------------------------------	------------------------

захворю-вання	мінеральних вод, що рекомендуються	
Стан після перенесеної холецистектомії	Дегазовані води малої чи середньої мінералізації, гідрокарбонатні, хлоридні натрієві, сульфатні магнієві, води, що містять органічні речовини	Призначаються теплі 44 °С, води по 150 , а далі по 200 мл на прийом, 3 рази на день за 60-90 хв до їди незалежно від рівня кислотоутворення
Пост-холецистектомічний синдром (жовчна диспепсія)	Дегазовані води малої чи середньої мінералізації, гідрокарбонатні, хлоридні натрієві, сульфатні магнієві, води, що містять органічні речовини	Призначаються прохолодні або теплі води (температура во 20-36 °С), по 200-250 мл 3 рази на день; за 60-90 хв до їди
Пост-холецистектомічний синдром (гіпертонія сфінктера Одді)	Дегазовані води малої мінералізації переважно сульфатні змішаного складу (сульфатно-хлоридні натрієві, сульфатні магнієві та ін.), хлоридні натрієві, гідрокарбонатні води, що містять органічні речовини	Призначаються теплі гарячі води 42-50 °С, по 150-200 мл 3 рази на день за 40-60 хв до їди
Пост-холецистектомічний синдром (гіпотонія сфінктера Одді)	Води середньої чи малої мінералізації переважно сульфатні змішаного складу (сульфатно-хлоридні натрієві, сульфатні магнієві та ін.), води, що містять органічні речовини	Призначаються прохолодні води 18-20 °С, по 250-300 мл 3 рази на день за 60-90 хв до їди

Література:

1. “Мінеральні води України”/ за ред. Колесника Е.О., Бабова К.Д. – Київ: “Купріянова”, 2005. – 576 с.
2. “Мінеральні води Закарпаття”/ за ред. Лободи М.В., Киртич Л.П. – Ужгород: “ІВА”, 1997. – 174 с.
3. “Курортні ресурси України”/ за ред. Лободи М.В. – Київ: “Тамед”, 1999. – 154 с.
4. “Основи курортології”/ за ред. Лободи М.В., Колесника Е.О. – Київ: “Купріянова”, 2003. – 510 с.
5. “Медична реабілітація хворих в санаторно-курортних закладах ЗАТ “Укрпрофоздоровниця”./ За ред. Колесника Е.О. – Київ: “Купріянова”, 2004. – 304 с.

